

**PLATFORMA ZA SARADNJU INSTITUCIJE
OMBUDSMENA ZA LJUDSKA PRAVA BIH SA
NEVLADINIM SEKTOROM**

Sarajevo, oktobar 2010

PLATFORMA ZA SARADNJU INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA LJUDSKA PRAVA BIH SA NEVLADINIM SEKTOROM

I - UVOD

Ombudsmen za ljudska prava BiH je nacionalna institucija za ljudska prava uspostavljena sa specifičnim mandatom osiguranja zaštite i promicanja ljudskih prava. Uspostava Institucije je zasnovana na Sporazuma o ljudskim pravima (Aneks 6 Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH) i Zakonu o Ombudsmenu za ljudska prava BiH.¹ Navedenim zakonom je definirano pitanje nadležnosti i funkcioniranja Institucije ombudsmana BiH u smislu osiguranja efektivnog funkcioniranja mehanizama zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda, kako je garantovano Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima uz dodatak Ustavu.

Široko uspostavljen mandat Institucije zahtjeva posjedovanje sposobnosti za obavljanje funkcije monitoringa, savjetovanja i izdavanja preporuka po raznim pitanjima koja se odnose na ljudska prava, ali i uspostavu saradnje sa regionalnim i međunarodnim organizacijama, te promicanje ljudskih prava kroz podizanje svijesti u javnosti i kroz obrazovanje i istraživanja o ljudskim pravima. Kako bi se osigurala realizacija mandata, ***jedan od prioriteta Institucije je svakako jačanje odnosa i dijaloga sa nevladinim sektorom.*** Ovo je posebno izraženo, a na bazi iskustava Institucije ombudsmana u oblasti osiguranja pravne pomoći, promocije ljudskih prava, što uključuje potrebu organiziranja treninga, istraživanja, izdavanje priručnika i sl., te sačinjavanja pregleda zakonodavstva sa aspekta njegove usklađenosti sa međunarodnim standardima.

¹ "Službeni glasnik BiH, br. 32/00, 19/02 i 32/06

Cijeneći da saradnja sa nevladinim sektorom treba da bude suštinska, a ne formalna, te zasnovana na partnerskim osnovama, Ombudsmeni za ljudska prava BiH su 28. aprila 2009 godine održali prvi konsultativni sastanak sa predstavnicima NVO organizacija u Banjoj Luci. Konsultacije su, uz podršku ODIHR-a i OSCE misije u BiH nastavljene i u 2010. godini i to 09.06.2010. u Sarajevu i 11.06.2010. u Banjoj Luci.

Razmatrajući pitanje dostignute saradnje između Institucije ombudsmena i nevladinih organizacija zaključeno je da je ova saradnja još uvijek na nekom početnom nivou i uglavnom usmjerena na realiziranje parcijalnih aktivnosti. Kao pozitivnost istaknuta je nezavisnost nacionalne Institucije za ljudska prava, izgrađeni kapaciteti, vraćen dignitet Institucije i postojanje iskrene spremnosti za zaštitu i promoviranje ljudskih prava sa obje strane. Zaključeno je da se formalizaciji saradnje između Institucije ombudsmena i NVO treba pristupiti tek pošto se zajednički definiraju oblasti i modaliteti te saradnje. Zaključci sa ovih konsultativnih sastanaka su bili osnova za kreiranje ove Platforme.

II - OBLASTI SARADNJE

Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH će sarađivati prvenstveno sa NVO u oblastima koje su u toku konsultativnih sastanaka utvrđene kao prioritetne. Važno je istaći da je tokom konsultacija naglašena važnost **održavanja redovnih periodičnih sastanaka** između Institucije ombudsmena i NVO kako bi se zajednički raspravila određena pitanja iz oblasti ljudskih prava i po potrebi redefinirali prioritete.

Kao oblasti u kojima je izražena potreba saradnje između Institucije ombudsmena i NVO je definirana **sfera zaštite ekonomskih i socijalnih prava, posebno ugroženih grupa** pri čemu je istaknuto pitanje uživanja ljudskih prava osoba sa invaliditetom, djece, žena, manjina i povratničke populacije. Iskazana je i potreba osiguranja saradnje u oblasti zaštite od nasilja u porodici, i zaštite žena u ruralnim sredinama. **Sloboda pristupa informacijama, efikasnost sudskog sistema**, uključujući pitanja prava na pristup sudu kroz osiguranje besplatne pravne pomoći, zaštitu svjedoka, izvršenje sudskih odluka su također značajne oblasti moguće saradnje između Institucije ombudsmena i NVO.

Konsultativni proces je pokazao da je najveća izražena potreba **za saradnjom u oblasti sprečavanja diskriminacije** sa posebnim fokusom na osiguranje primjene Zakona o zabrani diskriminacije. Imajući u vidu da je Institucija ombudsmena centralna institucija za zaštitu od diskriminacije, a da u Zakonu nisu jasno precizirani načini realizacije ovog mandata to stvara potrebu kreiranja instrumenata koje bi Institucija ombudsmena trebala koristiti u ostvarivanju ove zakonske obaveze. Ovo se posebno odnosi na korištenje mehanizama medijacije, davanja mišljenja, odnosa prema sudskoj zaštiti i sl.

Obaveza uspostave nacionalnog preventivnog mehanizma (NPM) u skladu sa odredbama Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i dosadašnjim iskustvima da se kao najefikasniji model pokazao model u kojem je NPM institucija ombudsmena uz uspostavljenu saradnju sa NVO stvara obavezu daljeg jačanja saradnje između Institucije ombudsmena i NVO.

III - OBLICI SARADNJE

Institucija ombudsmena, uzimajući u obzir stajališta iznesena u toku konsultativnog procesa saradnju sa NVO namjerava realizirati kroz organiziranje zajedničkih događaja kao što su obilježavanja značajnih datuma vezanih za ljudska prava, organiziranje konferencija, radionica, seminara, okrugli stolova, razmjenu informacija, izdavanje zajedničkih publikacija, zajedničkih preporuka o načinu rada, formiranje zajedničkih grupa za analiziranje određenih prava, zajedničke posjete ustanovama i sl.

IV - PRINCIPCI SARADNJE

Institucija ombudsmena će osigurati da **saradnja bude redovna, transparentna, sveobuhvatna i sadržajna**. U tom cilju, Ombudsmeni BiH će do kraja svake kalendarske godine raspisati javni poziv NVO sa saradnju u kojem će biti definirane oblasti i oblici saradnje. Kako bi se osigurala transparentnost procesa, biće sačinjeni Kriteriji za odabir NVO sa kojima će biti potpisan

Memorandum o saradnji. Ovim Memorandumom precizno će se odrediti zajedničke obaveze obje strane.

Prepoznavši značaj postojanja trajne komunikacije sa NVO, Ombudsmeni su u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovali radno mjesto savjetnika u okviru čijeg opisa poslova i radnih zadataka je i obaveza koordiniranja saradnje sa NVO. Na ovo radno mjesto je trenutno raspoređena Almedina Karić.

OMBUDSMENI ZA LJUDSKA PRAVA BIH

Jasminka Džumhur

Nives Jukić

Ljubomir Sandić